

Kubanskur verksmiðuarbeidari:

Fólk yvirliva av stuldri

Stuldur frá arbeiðsgevaranum er dagligur kostur á kubanskum verksmiðjum. Tí tað ber heilt einfalt ikki til at yvirliva við erligum arbeiði, sigur verksmiðjuarbeiðarin Fernando Fernádes í Havana, sum opið viðgongur, at hann stjelur partar av tí, familjan livir av

Spaniolar hugdu at verksmiðjuni fyrri stuttum. Teir ætlaðu at gera fløgur, men kúvendu, tá teir komu inn í framleiðsluhøllina og sóu standin. Síðan er hvørki frætt orð ella eiður frá teimum.

Edvard Joensen

Eini mánaðarløn upp á umleið 135,- danskar krónur kunnu fyra fólk ikki liva av. Men slíkar eru treytirnar, ein vanligur kubanskur verksmiðjuarbeiðari livir undir.

Tí verður dúgliga stolið á flest øllum kubanskum arbeiðsplássum.

- Av teirri einföldu orsök, at lønin er so lág, at ikki ber til at forsyrja eina familju við henni, greiðir verksmiðjuarbeiðarin Fernando Fernádes frá. Hann stjelur sjálvur ein stóran part av tí, familjan skal liva av, sigur hann.

Tó fær hann, umframt lønina í kubanskum pesos, eisini nakrar pakkar av fiskakøku, eitt sindur av shampoo og tannpasta, 10 blökk av ymsum fiskakonserves, eitt kg. av høguslökkki og 10 rækjur aftrat lønini triðja hvønn mánaða.

Fernando býr saman við konuni og tveimum børnum í eina íbúð í einum av tyngru býarportunum í Havana.

Tey hava eina lítla íbúð í veghædd, og bæði hurðar og vind-eygu er gyrd við tjúkkum jarnrimum, so alt líkist einum fongslí.

Ein hundur goyr innanfyri, tá vit stiga út úr húrvogninum, og tulkurin rópar inn um rimarnar og spyr, um nakar er inni.

Jú, ein umleið 10 ára gomul smágenta kemur út til rima-portrið, sum er stongt við ketu og hongilási. Í middagshitunum stendur sjálv úthurðin tó opin.

Hon letur upp og býður okkum inn. Vit fara inn í eitt rúm, har ein ottoman og eitt sjónvarpstól eru inni umframt tveir stólar og eitt lítið borð. Hetta er helst frægasta rúmið í húsini. Vit siggja einki annað, men hoyra ein mann siga eitt-hvørt heldur illsliga við hundin.

Umsett til føroyskt hevði tað ljóðað nakað soleiðis:

- Halt kjaft hundur!

koma við einki elektriskari viftu, sum verður sett á sjónvarpið. Og tað var rættiliga svalandi.

Stuldurin er rættiliga umfatandi á kubansku arbeiðsplássinum. Og tað hóast leiðslurnar gera nógv fyri at kanna arbeiðsfólkið, bæði tá tey koma og fara av arbeiðsplássinum.

Tað varð í hvussu er úrslitið. Hundurin steintagdi restina av tíðini, vit vóru inni.

Stjala av berari neyð
Maðurin kemur inn til okkara, og vit heilsast. Hann er 34 ára gamal, sigur tulkurin mær, men hann sær væl eldri út.

Hann sær beinanvegin, at hesin bleiki europearin sveittar heldur illa í øllum hesum hitanum, og hann biður dóttirina

Tað er einki uttanumtós, tá Fernando fer at greiða frá. Hann er so opinskáraður, at tulkurin aftan á segði mær, at hann ótadist við, at Fernando tordi at sita soleiðis og siga fremmandafólki frá, hvussu hann at kalla livdi av stuldri.

- Stuldurin er rættiliga umfatandi á kubansku arbeiðsplássinum, sigur Fernando. Og tað hóast leiðslurnar gera nógv fyri

at kanna arbeiðsfólkið, bæði tá tey koma og fara av arbeiðsplássinum.

- Hóast revsingin er sera hörð, verður tú avdúkaður, stjala fólk dúgliga, sigur hann.

Og tað kostar veruliga, um ein verður tikin fyri eithvørt óreglusemi á einum kubanskum arbeiðsplássi.

Fernando greiðir frá, at fólk arbeiða undir umstøðum, sum liggja tætt at mannarættindabrotum. Í Føroyum høvdu vit ivaleyst hildið, at langt síðan varð farið um tað markið, sum definerar mannarættindi.

Tað er soleiðis, at arbeið verður í sjakk, og allir í sjakkinum verða løntir eftir, hvussu samlaða mánaðarlaga úrtøkan er. Men Guð náði og troysti tann, sum ger nakað, sum leiðsluni ikki dámar.

Er tað so, at onkur verður avdúkaður fyri at gera okkurt óregluligt, missir alt sjakkið